

Prince Rahman c/a Faha i Ghosh proizlazi - izdati tek nakon što je pokrenut postupak, za razliku od našeg prava, gdje se u novom Zakonu o izvršnom postupku navodi da je izdavanje privremenih mjera kod novčanih potraživanja moguće i prije pokretanja postupka, ukoliko okolnosti govore tome u prilog.

K.V.

1/ UPPPK, br.84, Zagreb 1979, Privremene naredbe u engleskom pravu, str. 62, autor dr E.Pallua.

ENGLESKI APELACIONI SUD

Presuda od 3. X 1980.

Stolos Compania S.A. c/a
Ajax Insurance Co.Ltd.

Brod "Admiral C"

Suci: Lord Justice Stephenson, Lord Justice Dunn,
Sir David Cairns

Pomorsko osiguranje -- Brod je nestao u pomorskoj opasnosti - Prema riječima police osiguranja zahtjev za naplatu treba ostvarivati putem osigurateljnih posrednika, ali su oni u likvidaciji - Dolazi li do primjene običaj prema kojem se svo poslovanje između osigurateljnih posrednika i imatelja police osiguranja obavlja isključivo na bazi internog obračuna, dakle prijebojem - Da li je zbog riječi police osiguranja i spomenutog običaja isključen direktni zahtjev tužitelja protiv osiguravajućeg društva - tuženoga, s obzirom na činjenicu da su osigurateljni posrednici u likvidaciji

Ajax Insurance Co.Ltd. kao tuženi, osigurao je brod "Admiral C" tužitelja-brodovlasnika Stolos Compania S.A. dvijema policama protiv raznih pomorskih opasnosti, među kojima i za nestanak broda, i to na iznos od 11% vrijednosti oplate i postrojenja broda.

Spomenute police osiguranja obnovljene su policama osigurateljnih posrednika Crow Dalton Lambert Ltd. time da je bilo dodano "primjena uobičajenih C.D.L. klauzula" kao i da se sve zahtjeve za naplatu iz polica treba uputiti

isključivo Crow Dalton Lambert Ltdu /C.D.L./.

Za vrijeme trajanja osiguranja nastupio je osigurani slučaj, tj. brod je nestao u pomorskoj opasnosti. Nekako u isto vrijeme i osigurateljni posrednici /C.D.L./ su zapali u financijske poteškoće, te kad je došlo vrijeme naplate osigurnine C.D.L. je bio već u likvidaciji. Tužitelj je stoga zahtijevao naplatu iznosa osigurnine od tuženoga Ajax Insurance Co.Ltda.

Tuženi je međjutim prigovorio osnovanosti zahtjeva tužitelja iz više razloga, od kojih su uglavnom dva posebno argumentirana.

Prvo, po riječima police osiguranja naplatu osigurnine /"collection"/ tužitelj može ostvarivati isključivo putem C.D.L.-a, a osim toga je poslovanje između C.D.L.-a i tuženoga bilo tako organizirano da se vršio prijeboj međusobnih dugovanja /iznosa koje je tuženi dugovao C.D.L.-u s naslova osigurnina i iznosa na koje je tuženi imao pravo s naslova premija osiguranja/, te da je saldo znatno u korist tuženoga.

Drugo, tuženi se pozvao na jedan vrlo prisutni običaj na tržištu pomorskog osiguranja, prema kojem se svo poslovanje između osigurateljnih posrednika i imatelja polica vrši uvijek putem internog obračuna, dakle međusobnim prebijanjem dugovanja. Običaj dolazi do primjene u odnosu na Lloydove posrednike pod uvjetom da osiguranik pristane i kad je predviđeno da posrednik rješava zahtjeve za naplatu. S obzirom da je u konkretnom slučaju tužitelj pristao da se svi zahtjevi za naplatu rješavaju preko posrednika C.D.L.-a, tuženi zaključuje da je tužitelj implicitno pristao i na primjenu spomenutog običaja, pa je stoga isključen direktni tužiteljski zahtjev tuženome na naplatu osigurnine.

Prvostepeni sudac Robert Goff J. nije prihvatio ove prigovore tuženoga i donio je presudu kojom je naložio tuženome isplatu iznosa od 74.250 £ s kamatama.

U žalbi povodom presude tuženi uglavnom ponavlja već ranije iznešene prigovore naglašavajući da polica osiguranja sadrži C.D.L. klauzule koje reguliraju postupak naplate osigurnine /"collection"/. Tumačeći taj dio teksta police u skladu s običajem o međusobnom prijeboju, tuženi osporava mogućnost direktnog zahtjeva tužitelja prema njemu kao osiguratelju.

Apelacioni sudac Sir David Cairns predlaže da se žalba tuženoga odbije. Upravo kao i prvostepeni sudac, Sir David Cairns smatra da riječi "collection" u C.D.L. klauzulama treba dati njeno prirodno i izvorno značenje, a to je "naplata u novcu" /"collection in cash"/. Nema razloga zašto bi se naknada predviđena C.D.L. klauzulama trebala tumačiti u kontekstu sa spomenutim običajem, kad to ne proizlazi iz teksta klauzula. Apelacioni sud smatra da riječ "collect" označava samo stvarno rukovanje novcem, pa tumačenje koje joj žele pridati tuženi prelazi njeno stvarno i općenito značenje /smisao/.

Prema stajalištu oba suda C.D.L. klauzule dodane su policama osiguranja isključivo u korist osigurateljnih posrednika. One su ograničene u svom značenju samo na utvrđenje nadležnosti posrednika za naplatu zahtjeva osiguranika i obavijest osigurateljima da će upravo te klauzule regulirati način naplate. Na takvo tumačenje upućuje i klauzula o pravu odustanka od ugovora /"cancelment notice clause"/ također uvrštena isključivo u korist posrednika, a predviđajući njihovo pravo na odustanak od ugovora o osiguranju u slučaju neplaćanja premije.

To je jedini pravi i logični način tumačenja domašaja C.D.L. klauzula, pa su stoga svi prigovori tuženoga u ovom sporu neosnovani. Sir David Cairns predložio je da se žalba tuženoga odbije, a ostala dvojica sudaca su se složila u potpunosti s njegovim mišljenjem.

/LLR 1981,1, str.9/

LJ.M.

Bilješka. - Ova je presuda zanimljiva prvenstveno zbog toga jer tretira jedan do sada neriješeni problem u engleskoj sudskoj praksi. Iako je rješenje Apelacionog suda potpuno logično i vjerojatno jedino moguće, engleski su osiguratelji i osigurateljni posrednici smatrali da je potrebno ishoditi sudski stav o tom problemu, koji se njima očito nije činio tako nedvosmislenim.

LJ.M.